

Будна Н.О.
Шост Н.Б.

УРОКИ МАТЕМАТИКИ

1 клас

Посібник для вчителя

Видання 2-е, доповнене, перероблене

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

Рецензенти:

кандидат педагогічних наук, доцент

Козак М. В.

вчитель початкових класів вищої категорії, старший вчитель

Походжай Н. Я.

Будна Н. О., Шост Н.Б.

Б 90

Уроки математики : посібник для вчителя : 1 кл. /
Н. О. Будна, Н.Б. Шост. — Вид. 2-е, доповн., переробл. —
Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2022. — 272 с.

ISBN 978-966-10-5519-2

У посібнику подано розгорнуті плани-конспекти уроків математики до підручника “Математика. 1 клас” (авт. Будна Н.О.), матеріал яких відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовим освітнім програмам.

Запропоновано завдання для індивідуальної, фронтальної та групової роботи, усного рахунку, зразки бесід під час вивчення нового матеріалу, практичні та ігрові види робіт, різноманітні прийоми роботи над задачами, завданнями логічного характеру тощо.

Для вчителів початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 51:371.32

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Орієнтовний календарний план

№п/п	Тема уроку	Дата	Сторінка
1	Ознайомлення учнів з підручником. Предмет. Фігура. Лічба предметів. Числа від 1 до 5.		7
2	Більше, менше, стільки ж. Числа 1, 2, 3. Трикутник.		9
3	Взаємне розміщення предметів у просторі (попереду, позаду, над, під, на). Число 4. Чотирикутник.		11
4	Взаємне розміщення предметів (зверху, знизу). Напря́м (вгору, вниз). Число 5. П'ятикутник.		13
5	Взаємне розміщення предметів (зліва, справа, посередині). Число 6. Утворення числа 6. Шестикутник.		15
6	Число 7. Утворення числа 7.		19
7	Поняття один, кожний, всі, решта, усі крім. Лічба предметів.		21
8	Порівняння чисел. Відношення між числами більше, менше, дорівнює. Знаки «>», «<», «=». Читання рівностей і нерівностей.		23
9	Порівну, непорівну.		25
10	Число 8. Утворення числа 8.		27
11	Дія додавання. Знак «+» (додати).		29
12	Раніше. Пізніше. Перший. Останній.		31
13	Число 9. Утворення числа 9.		33
14	Точка. Пряма. Крива. Відрізок.		35
15	Промінь. Перетин прямих. Ламана.		37
16	Широкий, вузький, високий, низький.		39
17	Число 10. Число і цифра.		41
18	Дія віднімання. Знак «-» (відняти).		45
19	Товстий. Тонкий.		47
20	Відношення далі, ближче; глибоко, мілко.		49
21	Числовий ряд. Важче, легше.		51
22	Швидко. Повільно. Додавання і віднімання числа 1.		53
23	Колір. Форма. Розмір. Круг. Додавання і віднімання числа 2.		55
24	Порядок чисел при додаванні. Написання цифри 1.		59
25	Порядкова і кількісна лічба. Написання цифри 2.		61
26	Написання цифри 3. Трикутник.		63
27	Склад числа 3.		65
28	Написання цифри 4.		67
29	Склад числа 4. Кут.		69

№п/п	Тема уроку	Дата	Сторінка
30	Написання цифри 5.		71
31	Склад числа 5.		73
32	Склад чисел у межах 5. Повторення.		75
33	Додавання і віднімання в межах 5.		77
34	Написання цифри 6.		79
35	Склад числа 6.		81
36	Зв'язок додавання та віднімання.		83
37	Додавання та віднімання в межах 6.		85
38	Написання цифри 7. Тиждень.		87
39	Склад числа 7.		89
40	Порівняння відрізків за довжиною.		91
41	Додавання та віднімання в межах 7.		93
42	Написання цифри 8.		95
43	Склад числа 8.		97
44	Сантиметр.		99
45	Додавання та віднімання в межах 8.		101
46	Написання цифри 9.		103
47	Склад числа 9.		105
48	Додавання та віднімання в межах 9.		107
49	Написання числа 10. Склад числа 10.		109
50	Додавання та віднімання в межах 10.		111
51	Доданки і сума. Многокутники.		113
52	Число і цифра 0. Порівняння нуля з натуральними числами.		115
53	Додавання та віднімання числа 0.		117
54	Задача. Структура задачі. Відмінність задачі від розповіді, запитання, загадки. Задачі на знаходження суми й остачі.		119
55	Складання і розв'язування задач за малюнками.		123
56	Умова та запитання задачі. Ознайомлення із текстовими задачами на знаходження суми.		125
57	Складання і розв'язування задач. Дія віднімання. Компоненти дії віднімання.		129
58	Додавання і віднімання числа 1.		133
59	Збільшення (зменшення) числа на 1.		137
60	Додавання і віднімання числа 2.		139
61	Збільшення або зменшення числа на 1 і 2.		143
62	Задачі на збільшення (зменшення) числа на кілька одиниць.		145
63	Додавання і віднімання числа 3.		147

№п/п	Тема уроку	Дата	Сторінка
64	Збільшення та зменшення числа на 3.		149
65	Десяток.		153
66	Додавання і віднімання числа 4.		155
67	Збільшення і зменшення числа на 4.		159
68	Знаходження невідомого доданка.		161
69	Додавання і віднімання числа 5.		163
70	Збільшення і зменшення числа на 5.		167
71	Різницеve порівняння чисел.		169
72	Двадцять, тридцять, сорок.		171
73	Додавання і віднімання числа 6.		175
74	П'ятдесят, шістдесят, сімдесят. Розв'язування виразів і задач на додавання і віднімання чисел 1–6. Складання задач зі словами «стільки ж».		179
75	Додавання і віднімання числа 7.		181
76	Вісімдесят, дев'яностo, сто.		183
77	Додавання і віднімання чисел 8 і 9.		185
78	Кілограм.		187
79	Літр.		189
80	Десять десятків. Порівняння задач на зменшення числа на кілька одиниць та задач на різницеve порівняння.		191
81	Додавання кількох доданків. Повторення вивченого.		193
82	Віднімання кількох чисел.		195
83	Додавання і віднімання по одиниці.		197
84	Додавання і віднімання чисел частинами.		199
85	Гривня. Застосування прийому додавання і віднімання чисел по 1 у ході розв'язування задач і виразів.		201
86	Переставна властивість дії додавання.		203
87	Числовий вираз. Значення числового виразу. Повторення.		205
88	Усна і письмова нумерація чисел 11–20.		207
89	Лічба в межах 20.		209
90	Десятки та одиниці.		211
91	Числа другого десятка. Письмова нумерація чисел 11–20. Одноцифрові та двоцифрові числа.		213
92	Додавання і віднімання виду: $10 + 8$, $18 - 8$, $18 - 10$.		215
93	Числовий ряд. Додавання і віднімання числа 1 ($15 + 1$, $15 - 1$).		217
94	Дециметр. Закріплення нумерації чисел в межах 20.		219
95	Доба.		221

№п/п	Тема уроку	Дата	Сторінка
96	Годинник. Повторення вивченого.		223
97	Додавання чисел в другому десятку.		225
98	Віднімання чисел у другому десятку.		227
99	Невідоме зменшуване.		229
100	Усна і письмова нумерація чисел 21-100. Десятковий склад чисел.		231
101	Числа першої сотні.		233
102	Наступне і попереднє число.		235
103	Додавання та віднімання числа 1. Рівність, нерівність.		237
104-105	Додавання і віднімання на основі десяткового складу числа.		239
106	Додавання виду $43 + 20$, $43 + 2$.		243
107	Додавання виду $30 + 26$, $3 + 26$.		245
108	Віднімання виду $65 - 30$, $65 - 3$.		247
109	Метр.		249
110	Додавання двоцифрових чисел без переходу через десяток (загальний випадок).		251
111	Віднімання двоцифрових чисел без переходу через десятків (загальний випадок).		253
112	Невідомий від'ємник.		255
113	Закріплення вивченого. Самостійна робота.		259
114-134	Повторення та закріплення вивченого за рік.		261
135	Повторення вивченого. Самостійна робота.		269
136	Підсумковий урок.		271

УРОК 1

Дата .....

Тема. Ознайомлення учнів з підручником. Предмет. Фігура. Лічба предметів. Числа від 1 до 5.

Клас .....

Мета. Ознайомити учнів з підручником «Математика». Перевірити знання і вміння називати числа від 1 до 10, лічити предмети. Дати уявлення про предмет і фігуру. Вчити співвідносити число з кількістю предметів у межах 5.

Додатковий матеріал .....

до уроку .....

Обладнання. Демонстраційний матеріал: іграшки, таблиці №1, №14, предметні малюнки, каса цифр; індивідуальний лічильний матеріал.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Ознайомлення з підручником «Математика» та бесіда про мету уроків математики.

1. Розгляд підручника.

— На уроках математики ми вчитимемося лічити, розв'язувати задачі і знаходити значення виразів. Розгляньте обкладинку підручника. Що намальовано на ній? Хто може прочитати, як називається підручник, який ми розглядаємо?

2. Слухання вірша. Бесіда про математику.

Щоб водити кораблі,
у космос літати, —
треба добре у школі
математику вивчати.

— Для чого потрібно вивчати математику?

Математика — дуже важлива, цікава і потрібна усім наука. На сьогоднішньому уроці ми лічитимемо різні предмети, фігури. А хто знає назву чисел, за допомогою яких ми будемо лічити предмети або фігури? (*Декілька учнів називають числа від 1 до 10.*)

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Ознайомлення з поняттями *предмет, фігура*.

— За допомогою чисел можна лічити предмети або фігури. А чи знаєте ви, що належить до предметів? А що — до фігур?

Учитель виставляє на стіл іграшки: ведмедик, лисичка, мавпа, зайчик.

— Назвіть те, що я поставила на стіл. Як можна назвати все це одним словом? (*Предмети.*) Назвіть предмети, які є в нашому класі, у ваших портфелях.

На набірному полотні вчитель виставляє геометричні фігури: квадрат, трикутник, круг.

— Назвіть, що я виставила. (*Учні називають кожну фігуру.*) Як назвати це одним словом? (*Фігури.*)

2. Лічба предметів за таблицею №1. Ознайомлення з числами та цифрами 1, 2, 3, 4, 5.

— У лісовій школі теж розпочалися заняття. Мудра сова проводить урок математики. Назвіть тварин, які прийшли у лісову школу. Скільки їжачків? Скільки зайчиків? білочок? лисичок?

Ми лічили тварин за допомогою чисел. Кожне число має свою назву. Для позначення чисел на письмі є спеціальні знаки — цифри.

Учитель показує картки з цифрами на позначення кожного числа.

— Якою цифрою позначимо кількість їжачків? білочок? зайчиків? і т.д.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка, повну версію книги.